

Kritik mot Utbildningsnämnden i Stockholms kommun för handläggningen av två anställningsärenden

---

Beslutet i korthet: Utbildningsnämnden i Stockholms kommun kritiseras för att beslut fattats i två anställningsärenden innan ansökningstiden löpt ut. Handläggningen står i strid med objektivitetsprincipen i 1 kap. 9 § regeringsformen.

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot utbildningsförvaltningen i Stockholms kommun. Han anförde i huvudsak följande. Den 24 augusti 2009 sökte han, via e-post, två ledigförklarade lärartjänster vid gymnasieskolan Norra Real. Samma dag fick han ett elektroniskt svarsmeddelande från skolan om att hans ansökningar hade mottagits, att alla ansökningar skulle gås igenom och att intervjuer skulle hållas inom de närmaste veckorna. Det visade sig senare att tjänsterna redan var tillsatta vid den tidpunkten trots att ansökningstiden inte hade gått ut.

AA fogade vissa handlingar till sin anmälan. Av dessa framgick bl.a. att AA hade anmält hanteringen till Diskrimineringsombudsmannen (DO) eftersom han ansåg sig åldersdiskriminerad. I beslut den 19 maj 2010 konstaterade DO att det inte gick att visa omständigheter som talade för att AA blivit diskriminerad på grund av ålder (ärende ANM 2009/1942).

Utredning

Inledningsvis inhämtade JO kopior av de aktuella platsannonserna från utbildningsförvaltningen.

Därefter anmodades Utbildningsnämnden i Stockholms kommun att inkomma med utredning och yttrande över vad AA hade anfört i sin anmälan.

Som remissvar ingav nämnden ett tjänsteutlåtande som hade upprättats vid utbildningsförvaltningens personalavdelning. I utlåtandet anfördes bl.a. följande.

Under augusti månad 2009 konstaterade skolledningen vid Norra Real behov av två tidsbegränsade lärartjänster. För den ena tjänsten, samhällskunskap 30 %, uppstod behovet i samband med terminsstart på grund av att en lärare med kort varsel fått

klartecken att delta i ett projekt. För den andra tjänsten, historia 25 %, uppkom behov senare i augusti på grund av sjukskrivning. Båda tjänsterna annonserades i stadens rekryteringsverktyg "Jobb i stan". Vid registrering av annonser i "Jobb i stan" sätts ansökningstiden automatiskt till tre veckor. Sista ansökningsdatum blev därför 31 augusti respektive 14 september. I annonserna skrev skolledningen in tillträdesdatum, 11 respektive 26 augusti, vilket var tidigare än sista ansökningsdatum. Detta gjordes för att undvika att eleverna skulle stå utan lärare vid terminsstart respektive när läraren skulle vara sjukskriven.

När ansökningar till respektive tjänst inkom kallade skolledningen löpande till intervjuer. Till tjänsten i samhällskunskap bestämde sig skolledningen för en behörig lärare med rätt profil den 11 augusti då terminsstart var den 12 augusti. Till tjänsten i historia beslutades att anställa en behörig lärare efter intervju och referensförfrågan den 24 augusti. AA:s ansökan till de två tjänsterna inkom till skolan kl. 19:30 den 24 augusti. Då var beslut om anställning redan fattade för de båda tjänsterna och AA kallades därför inte till intervju.

Förvaltningens yttrande

Att avvakta med tillsättning av tjänster till efter ansökningstidens utgång finns inte reglerat i lag eller avtal men är i förvaltningen och Stockholms stad gällande praxis. I detta ärende, under de omständigheter som rådde vid tillfället, bedömer förvaltningen dock att skolledningens beslut att inte avvakta ansökningstidens utgång var motiverat, då eleverna i annat fall skulle stå utan lärare. De båda lärarna som anställdes var behöriga.

AA bereddes tillfälle att yttra sig över remissvaret.

Bedömning

Utbildningsförvaltningen utannonserade i augusti 2009 två tidsbegränsade lärartjänster vid gymnasieskolan Norra Real. Beträffande den ena tjänsten angavs den 31 augusti som sista ansökningsdag och den 11 augusti som tillträdesdag. Såvitt avsåg den andra tjänsten angavs den 14 september som sista ansökningsdag och den 26 augusti som tillträdesdag. AA inkom med sina ansökningar på kvällen den 24 augusti 2009.

Förvaltningen har upplyst att ansökningstiden automatiskt sätts till tre veckor när annonser registreras i kommunens rekryteringsverktyg "Jobb i stan". Det bör innebära att annonserna publicerades omkring den 10 respektive den 24 augusti. Beslut om anställning fattades den 11 respektive den 24 augusti, dvs. i stort sett direkt efter annonseringen och långt innan ansökningstiden för respektive tjänst löpte ut. Utbildningsförvaltningen har anfört att anledningen till detta var att skolan ville undvika att eleverna skulle stå utan lärare vid terminsstart respektive vid lärares sjukskrivning.

Det kommunala tjänstetillsättningsförfarandet är författningsreglerat i väsentligt lägre grad än det statliga. Varken lagen (1994:260) om offentlig anställning eller anställningsförordningen (1994:373), där det finns vissa bestämmelser om anställningsförfarandet, gäller hos kommunerna. Kommunallagen (1991:900) innehåller inga motsvarande regler med avseende på tillsättning av tjänster. Kommunerna är dock inte helt obundna av författningsreglering vid handläggningen av tillsättningsärenden. Det i 1 kap. 9 § regeringsformen uppställda kravet, att domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som

fullgör uppgifter inom den offentliga förvaltningen i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet, gäller även här.

En kommuns handlingsfrihet vid tillsättning av tjänster begränsas också av sådan speciallagstiftning som är tillämplig inom det område som anställningen avser. Speciallagstiftning återfinns bl.a. i skollagen (2010:800) där det uppställs vissa krav för att en person ska kunna bli aktuell för en anställning som t.ex. lärare. En kommuns beslut i ett anställningsärende kan, på talan av en kommunmedlem, upphävas genom laglighetsprövning enligt 10 kap. 8 § kommunallagen. Något annat anställningsbeslut kan dock inte sättas i det upphävda beslutets ställe. När det gäller de aktuella anställningsärendena kan det konstateras att AA saknade möjlighet att angripa besluten genom laglighetsprövning eftersom han inte var kommunmedlem och därför inte hade talerätt.

Som angetts ovan gäller den i 1 kap. 9 § regeringsformen grundlagsfästa objektivitetsprincipen vid kommuners handläggning av tillsättningsärenden. Enligt min uppfattning innebär denna princip en skyldighet att beakta alla ansökningar som inkommer inom ansökningstiden. Det är först när ansökningstiden löpt ut, och samtliga ansökningar kan beaktas, som en myndighet kan göra en bedömning som är godtagbar i objektivitetshänseende.

I detta fall har ansökningar som kom in till myndigheten innan ansökningstiden löpt ut inte beaktats. Handläggningen kan inte anses förenlig med regleringen i 1 kap. 9 § regeringsformen. Vad som anförts som skäl för hanteringen ändrar inte den bedömningen.

Ärendet avslutas med den kritik som uttalats ovan.